

HRVATSKI

Godina XXIII, broj 50

19. prosinca 2013.

cijena 200 Ft

*Dva ministri obrane u Nardi:
Ante Kotromanović i Csaba Hende
u društvu načelnice Narde,
Kristine Glavanić*

Foto: Tímea Horvat

Aktualno

Sretan i blagoslovljen Božić svim ljudima

Vjernici katoličke vjere spremaju se na blagdan rođenja Iskupitelja, naravno, i drugi ljudi koji o Božiću nešto drukčije razmišljaju. Mislim da na svijetu nema ljudi koji ne bi voljeli vidjeti kako u očima djece, brata, sestre, roditelja ili starih roditelja zasja božićno svjetlo i da ne želi osjećati toplinu i zagrljaj Badnje večeri. To je blagdan kada svakome drukčije sjaje oči, kada se svatko ljepše nasmiješi, kada svatko želi nešto dobro učiniti. To su osjećaji čistoće, mira i ljubavi. To je blagdan koji nas na trenutak isključuje iz svakodnevnih briga, žurbe, ljutnje, zavisti. To su trenuci kada čovjek ponovno vjeruje u ono od čega su ga svakodnevne brige odvratile, i opet pronalazi one vrijednosti koje često zaboravlja u svakodnevnom životu. U Božiću ima mjesta za svakoga čovjeka koji iskreno traži sreću.

Očekivanje blagdana, a i sam blagdan svatko proživljava snažno, a hoće li to biti lijep i pozitivan osjećaj, ovisit će o nama samima. Zato je iznimno važno da u pretprazničnim razdraganostima koje nas prate ne zaboravimo da uz blagdan moramo dati nešto više od lijepo umotanog i skupocjenog dara. Božić je blagdan rođenja djeteta, što je i radost u svakoj obitelji, sveta obitelj primjer je svim obiteljima, koja pokazuje da su ljudi željni unutarnje radosti, radosti srca i duše, ali da bi to doživjeli, potrebno je otvoriti srce. Možemo se prisjetiti da za dijete Isusa nije bilo mjesta u svratištu, kao što i danas često dobrotu nema mjesta u ljudskom srcu jer je čovjek zatrpan raznim brigama, željama, sebičnošću i interesima. Želimo li uistinu doživjeti Božić, možemo samo s iskrenom ljubavlju, sposobnošću praštanja, prihvaćanja i poštivanja. Doživjeti Božić, zapravo znači pronaći u sebi dobrotu. Ona tada mora dobiti poruku ljubavi i poticaj da tu ljubav podijeli s drugima. Pripremajući se na Božić, često razmišljamo o tome kako ćemo okiti kuću ili bor. Ja želim da mnogi od nas okitimo bor koji će povezati male i velike, mlade i starije, siromašne i imućnije, osamljene i društvene, da nam daje snagu u svakodnevici, vjeru i sretan život i da zagrije sva srca svijeta. Neka naš okićeni bor bude bor ljubavi, da na njemu prvi ukras bude ukras „zajedništva“, drugi „brižnosti“, treći „nesebičnosti“, a četvrti „upornosti“, te kad ih nakon blagdana skidamo s bora, čuvajmo ih dalje cijele godine, kako bi do idućeg Božića sjaj ukrasa sačuvao i ponovno kitio naš bor ljubavi.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

U teoriji, a pogotovo u političkom pamfletizmu, sve je moguće i ostvarivo, ili se bar sve izriče bez ikakvih posljedica. Što si bliže vrhu piramide, tvoje su izjave u skladu s tvojom „moći“. Svjedoci smo priče o narodnostima i njihovim pravima, zakoni se pišu i donose te u konačnici mogu i imati izvrstan formalan okvir. Ako se okvir ispuni sadržajem, brojkama, time se ostvaruju i „zajamčena“, prava. Tako je i glede parlamentarnog zastupstva narodnosti u Mađarskoj. Pitanje neriješeno od demokratskih promjena u Mađarskoj. Današnji zakonodavac pruža priliku svim narodnostima,

„Uza ispunjavanje zakonskih uvjeta Hrvati u Mađarskoj mogu imati parlamentarnog zastupnika 2014. godine. Za to trebaju postaviti narodnosnu listu. Nju može postaviti isključivo Skupština Hrvatske državne samouprave, a ne mogu je ni s kime koalirati.“

njima trinaest u Mađarskoj, da na izborima 2014. godine ostvare parlamentarno zastupstvo. Za to trebaju postaviti narodnosnu listu. Nju može postaviti isključivo sastav Hrvatske državne samouprave, a ne mogu je ni s kime koalirati. Da bi postavili narodnosnu listu, trebaju imati upisane hrvatske birače u kategoriji birača za parlamentarnu hrvatsku narodnosnu listu. Od upisanoga broja hrvatskih birača trebaju skupiti 1% preporuka, najviše 1 500 preporuka. Ali ako je na popisu tek 1000 birača, onda 10 preporuka. Lista je javna i na uvid će je dobiti postavljajući, u našem slučaju Hrvatska državna samouprava, kako bi mogla voditi izbornu kampanju koju će država financirati s 300 milijuna forinti izdvojenih u državnom proračunu za sve narodnosne samouprave, njih 13 u Ma-

đarskoj, svota će se podijeliti i s obzirom na broj upisanih birača. Birač koji se upiše kako bi mogao ostvariti pravo glasovanja na narodnosnu parlamentarnu listu, gubi pravo glasovanja na stranačke liste, tek zadržava pravo glasovanja za pojedinačnog kandidata svoga izbornog okruga i narodnosnu parlamentarnu listu. Parlamentarni mandat narodnosti, pa tako i Hrvati, mogu postići pod povoljnijim uvjetima u odnosu na potreban broj glasova za stranačke liste. Ovisno o postotku izlaznosti sveukupnoga biračkog tijela na izbore, predviđa se kako je za mandat osvojen na stranačkim listama potrebno od 50 do 80 tisuća glasova. U tim omjerima izlaznosti predviđanja su kako bi narodnosnoj listi za jedan parlamentarni mandat trebalo od 12 do 23 tisuće glasova. Promatrajući ove brojke u svjetlu podataka popisa stanovništva iz 2001. godine, kada se odgovorima na pitanja upitnika

koji je omogućavao i izjašnjavanje po «petestrostrukim» identitetima pribrojenima konačnom broju, dobio broj od 26 774 «pripadnika hrvatske narodnosti», malo je vjerojatno kako se može ostvariti parlamentarno zastupstvo Hrvata 2014. godine i onda kada bi svi Hrvati bili politički aktivni.

Kao utjehu zakon zato pruža priliku onima koji ne uspiju ostvariti parlamentarni mandat, da prvoga na narodnosnoj listi, bez obzira na broj osvojenih glasova, može to biti i broj sto, narodnost kao «glasnogovornika» pošalje u Mađarski parlament. Sa svim pravima koja parlamentarnom zastupniku pripadaju, osim najtemeljnijega prava, prava glasa, iz čega, po mome skromnom uvjerenju, proizlaze i mnoga druga ništa manje važna prava.

Branka Pavić Blažetin

**Svim čitateljima Hrvatskoga glasnika želimo sretan Božić
i blagoslovljenu 2014. godinu!**

Aktualno

Predsjednik Mađarske János Áder upriličio prijam za predsjednike državnih narodnosnih samouprava

Predsjednik Mađarske János Áder 11. prosinca u Budimpešti primio je predsjednike državnih narodnosnih samouprava

Predsjednik Mađarske János Áder 11. prosinca u Budimpešti primio je predsjednike državnih narodnosnih samouprava. Obraćajući se nazočnima, svoj svečani govor započeo je riječima Józsefa Eötvösa izrečenim 1868. u parlamentarnoj raspravi o narodnosnom zakonu: «Narodnosno pitanje nije pitanje jedne ili druge narodnosti, nego naše zajedničko pitanje.» Kako uz ostalo reče, Eötvös je u raspravi izrekao i proročanske riječi: «razvojem civilizacije broj pripadnika narodnosti postupno će opadati, i tako napredak civilizacije bez sumnje ugrožava narodnosti. I mi sami smo izloženi tim opasnostima, izložena su i naša hrvatska braća, izložene su i druge narodnosti u našoj domovini, izložene su sve manje narodnosti».

Preskočivši više od stotinu godina, uz ostalo je naglasio kako se u protekle 23 godine od prvih slobodnih izbora 1990. godine mnogo toga dogodilo da se Eötvöseve proročanske riječi barem kod nas u Mađarskoj ne obistine. Mnogo toga se dogodilo zato da se narodnosti u Mađarskoj uistinu mogu smatrati državotvornim čimbenikom i da se osjećaju kao kod kuće. On je uz to naveo i dva primjera, naime kulturni život narodnosti živi i danas, što je osobno doživio u proteklih godinu dana.

Među njima je spomenuo Državni dan Hrvata priređen lani u Pečuhu kojemu je nazočio zajedno s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem, kada su Hrvati u Mađarskoj predstavili plesne i pjevne tradicije. Do-

dao je da njegovanje tradicija i običaja obogaćuje našu zajedničku domovinu, zahvalio je svima koji se zalažu na tome polju. U svezi s izborima koji će se održati dogodne, ukratko reče kako će to biti prekretnica za narodnosti. U proljeće 2014. godine – u parlamentu s manjim brojem zastupnika – i narodnosti će ostvariti parlamentarno zastupstvo. To su njihova stara nastojanja, koje žele ostvariti još od 1990. godine. Ono će im omogućiti da još odlučnije, još intenzivnije zastupaju interese svoje narodnosti, te da Eötvöseve proročanske riječi doista ostanu samo proročanstvo. Zahvalivši na odazivu, u trećem tjednu došašća poželio je svima nazočnim blagoslovljen Božić i sretnu, uspješnu novu godinu.

-hg-

Natječaj za popunu radnoga mjesta kustosa (stručnjak za javno obrazovanje) za Zbirku sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj raspisuje natječaj za popunu radnoga mjesta kustosa, stručnjaka javnog obrazovanja.

Mjesto obavljanja posla:

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj Prisika, Hunyadiéva ul.

Uvjeti:

Temeljem uredbe Ministarstva za zaštitu nacionalne kulturne baštine NKÖM br. 11/ 2002.(IV.13.):

- učiteljska, nastavnička visokoškolska stručna sprema (visoka škola ili sveučilište), visokoškolska stručna sprema vezana uz kulturnu djelatnost (visokoškolska stručna sprema smjer javno obrazovanje, referent za javno obrazovanje)
- ili druga visokoškolska stručna sprema i viša kulturno-menadžerska stručna sprema
- nekažnjeno, kandidat ne smije biti pod zabranom obavljanja djelatnosti u muzejskim ustanovama, javnim knjižnicama, državnom arhivu i ustanovama za javno obrazovanje
- mađarsko državljanstvo
- dobro poznavanje hrvatskoga i mađarskoga jezika
- informatičko obrazovanje na razini korisnika.

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa kandidati uz prijavu prilažu:

- stručni životopis (osobni podaci, podaci o školovanju, dosadašnja zaposlenja, sažet opis stručnoga rada)
- potvrdu o nekažnjavanju
- stručni program za djelovanje javne muzejske izložbe.

Ostali uvjeti: radno se mjesto može popuniti i u nepunome radnom odnosu.

Plaća: po dogovoru.

Rok za podnošenje prijave: 30 dana od objave natječaja u Hrvatskome glasniku.

Radno se mjesto popunjava od 1. veljače 2014.

Prijave s dokumentacijom podnose se na adresu:

Hrvatska državna samouprava
Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest Bíró Lajos u. 24.

Tel./fax 303 – 6093

E-mail: hrsamouprava(at)chello.hu

Zakašnjele prijave te prijave bez dokaza o traženim uvjetima neće se razmatrati. O rezultatima izbora kandidati će biti obaviješteni u zakonskome roku.

HRVATSKI BOŽIĆNI KONCERT

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae i Udruge Augusta Šenoae, 13. prosinca u pečuškoj katedrali priređen je tradicionalni adventski Hrvatski božićni koncert. Program je započeo svetom misom na hrvatskom jeziku koju je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro Hranić uza sudjelovanje Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae što ga je na orguljama pratio kantor László Cseh. Nakon mise slijedio je koncert Ženske klape Peružini iz grada Paga. Program je ostvaren s potporom pečuške Hrvatske samouprave, Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa i Samouprave grada Pečuha.

Pečuški biskup György Udvardy bio je domaćin đakovačko-osječkom nadbiskupu Đuri Hraniću

ranjskih naselja u kojima obitavaju Hrvati, primjerice Katolja. Na samome kraju programa voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae Mišo Šarošac zahvalio je biskupima Udvardy i Hraniću na preljepoj misi, te Ženskoj klapi Peružini, pritom izražavajući želju da ovakvih hrvatskih misnih slavlja bude više u pečuškoj katedrali. Napomenimo kako su dvojica crkvenih vjerodostojnika istoga dana vodili razgovore glede produblivanja suradnje između Pečuške biskupije i Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Á. Kollár

Ženska klapa Peružini iz grada Paga

Uz đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. Đuru Hranića misi je sudjelovao i pečuški biskup György Udvardy sa zborom svećenika Pečuške biskupije, među kojima su bili i svi oni koji znaju misiti na hrvatskom jeziku, predvođeni ocem Franjom Pavlekovićem, zaduženim za pastoralni rad u Pečuškoj biskupiji, i dekanom župnikom Ladislavom Rantom komu je povjerena briga o Hrvatima vjernicima u Pečuškoj biskupiji. Okupilo se tristotinjak vjernika iz Pečuha i okolice, primjerice Kozara, Udvara, Semelja, ali i iz udaljenijih ba-

Božićna poruka đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. Đure Hranića Hrvatima u Mađarskoj

Ne znam možemo li mi ljudi čuti bolju i radosniju vijest od te da je Bog poželio biti čovjekom. Zasigurno da onda mora biti lijepo i uzvišeno biti čovjek kada je to bilo poželjno i za Boga. I samim time što se utjelovio, postao čovjekom, postao malo dijete, odrastao kao čovjek, kroz trideset godina se suočavao sa svime onim s čime se i mi suočavamo u našoj svakodnevici, dao je novu vrijednost i novo dostojanstvo te naše svakodnevice, svih naših svakodnevnih briga i pokazao da sve to ima smisao i cilj, jer je to Bog uzeo, posvetio, dao novo dostojanstvo i usmjerio prema istinskome cilju. U tom smislu blagdan Božića unosi u naša ljudska srca mir, povjerenje, stvara zajedništvo među nama ljudima jer je Bog postao čovjekom. Trebao je druge ljude, trebao je obitelji. Božić daje novu vrijednost i novo dostojanstvo i obitelji. Obitelji kao zajednici koja je danas često ugrožena. Ali jednako tako daje vrijednost odgoju, obrazovanju, ulaganju u djecu, mlade da budemo odgovorni prema svemu tome i da im nudimo istinske vrijed-

Mons. Đuro Hranić blagoslivlja najmlađe vjernike

nosti kako bi mogli biti graditelji pravog, humanog društva. Božić unosi među nas i utvrđuje nas u temeljnim ljudskim vrijednostima, to je čovjekoljublje, osjećaj za drugoga čovjeka, potrebe drugoga čovjeka. S druge strane Božić nam potvrđuje kako je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku, ali stvorio je čovjeka od praha zemaljskoga, baš od onoga praha na kojem se on rodio. Isus je pokazao, Bog je stvorio čovjeka. Mi osjećamo o božićnom blagdanu kako je naše korijenje, naš jezični, kulturni, nacionalni identitet nešto vrijedno, uzvišeno i lijepo, i kako se isplati u to ulagati. U tom smislu svima koji se trude oko njegovanja nacionalnog, kulturnog, jezičnog identiteta, svim obiteljima i hrvatskim i mađarskim, svima onima koji se bave obrazovanjem i odgojem, brinu se za djecu, mlade, nove generacije. Svim roditeljima, svima želim sretan i blagoslovljen Božić i obilje Božjega blagoslova, ali i trajne iskustvo Božje ljubavi i zaštite na svakom koraku jer Bog je postao Emanuel u božićnom djetetu.

Santovo

Dan skrbi u Hrvatskoj osnovnoj školi

Dragovoljnim radom suradnika Budapest banke obnovljena ustanova

Kako stoji u službenom priopćenju Budapest banke, suradnici bajske poslovнице dragovoljnim su radom obnovili igračke vanjskog i unutarnjeg prostora Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma. Radovi su organizirani u okviru akcije pod nazivom «Dan skrbi», u okviru koje je Banka diljem zemlje na 11 mjesta pridonijela razvoju okolice.

Cilj dragovoljnog niza akcija pod nazivom Dan skrbi (Törődés napja) jest podupiranje dječjih i omladinskih, te obrazovnih i zdravstvenih ustanova, poboljšanje životnih uvjeta mještana i njihove okolice. Tijekom akcije organizirane u ponedjeljak, 25. studenoga, suradnici Budapest banke, među njima i Éva Pákolicz (GE Capital) zajedno s učiteljima i roditeljima uredili su igračke santovačke Hrvatske osnovne škole. Ustanova ima važnu ulogu u životu regije, jer u okrugu od umalo sto kilometara obavlja nastavu za učenike na materinskom, hrvatskom jeziku. Učenike dačkog doma čekaju obnovljena dvorišna ljučjačka i športska oprema, ali su dragovoljci obavili i uređivanje igračkara unutarnjeg prostora. Osim dragovoljnog rada Budapest banka obnovu je podupirala i s novčanom potporom u iznosu od sto tisuća forinta.

Dragovoljnost spada u tradiciju naše poslovnice, lani smo primjerice uljepšali športsko igralište na Petőfievu otoku. Smatramo važnim da obrazovne ustanove pridonese razvijanju tjelesnog i duševnog zdravlja djece, te

da učenici u odgovarajućem okruženju mogu provesti svoje slobodno vrijeme. Nadamo se da smo našim radom i darom mogli učiniti ljepšom i šarenijom svakodnevicu djece – reče Éva Pákolicz, voditeljica bajske poslovнице.

Budapest banka više od deset godina priređuje – dva puta godišnje, u proljeće i u jesen – «Dan skrbi». Tijekom niza dragovoljnih akcija diljem zemlje više stotina suradnika, sveukupno s oko 2600 dragovoljnih sati pruža pomoć raznim mjesnim ustanovama.

Za Budapest banku važno je da postane djelatnim sudionikom života civilnoga društva, te da pridonese njegovu razvoju. U poduzetnoj kulturi tvrtke osim čvrste tradicije dragovoljnih akcija banka poduzima bitnu ulogu u razvijanju svijesti o financijama, u podupiranju kulture, intelektualnog života, obrazovanja i socijalno ugroženih. Te ciljeve podupiru i dvije zaklade Banke: Budapest banka za Budimpeštu i Budapest banka za obrazovanje i mađarsku financijsku kulturu. U protekle 22 godine podupirale su 3500 natjecatelja s više od 850 milijuna forinta nepovratne potpore.

Budapest banka jedna je od prvih trgovačkih banaka u nas koja je ustanovljena 1987. godine, u vlasništvu tvrtke GE (General Electric Company), i jedna od osam najvećih u Mađarskoj koja ima 101 poslovnicu.

Stipan Balatinac

„RADUJTE SE, NARODI...”

Redovita mjesečna hrvatska misa u pečuškoj crkvi Svete Elizabete, ovoga puta božićna sveta misa, bit će u četvrtak, 26. prosinca 2013, s početkom u 16 sati u pečuškoj kervarovačkoj crkvi. Za vrijeme mise sviraju članovi tamburaških orkestara «Ladislav Matušek» i «Vizin». Misu predvodi vlč. Franjo Pavleković. Djecu očekuju božićni poklončići.

NARDA – Mjesna Hrvatska samouprava Vas srdačno poziva na adventski sastanak i koncert 21. decembra, u subotu. U 16.30 uri će se nažgati četvrta adventska svića pred kulturnim domom uz jačku Ženske vokalne skupine Biseri iz Unde, potom se gane povorka sa svićami u mjesnu crkvu na mašu, ku celebrira Tamás Várhelyi, farnik sel u Pinčenoj dolini, a muzički ju oblikuje ŽVS Biseri. U 17.45 uri se začme adventski koncert u kom sudjeluju ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela, nardanski mišani zbor i Tamburaši iz Narde. Potom slijedi agape pri crkvi, a domjenak u kulturnom domu. Priredbu materijalnu podupiraju Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti ter Hrvatska samouprava Željezne županije.

VRŠENDA – Kako za Hrvatski glasnik izjavljuje predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Marijana Balatinac, 24. prosinca u Vršendi se priređuje trojezična sveta misa koju će služiti mjesni župnik István Bukovics, sa sjedištem u Sajčanskoj župi. Bit će to tamburaška misa koju će svirati Orkestar Orašje, a pjevati članovi Mješovitoga pjevačkog zbora Orašje koji okuplja vršendske Hrvate. Misa počinje u 17 sati. U sklopu nje 27-ero djece koji redovito dolaze u crkvu, izvest će pastirsku igru koju je s njima uvježbala zastupnica Hrvatske samouprave Aga Hosu. Djecu će darivati mjesna Hrvatska i Njemačka samouprava.

DUŠNOK – Hrvatska samouprava i hrvatska vjerska zajednica rimokatoličke župe suorganiziraju već tradicionalni Božićni koncert koji će se održati 29. prosinca. Program počinje u 15 sati misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje će služiti santovački župnik vlč. Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti. Nakon mise na Susretu hrvatskih crkvenih zborova nastupaju pjevački zborovi iz Aljmaša, Baje, Kalače, Santova i Dušnoka. Susret završava druženjem sudionika.

ZADAR, KANIŽA – Kaniška Pijaristička gimnazija pretprošle godine uspostavila je suradnju sa zadarskom Klasičnom gimnazijom „Ivan Pavao II”. O mogućnostima suradnje prvi put se raspravljalo prilikom posjeta Zadru kada je izaslanstvo kaniške ustanove primio ravnatelj zadarske ustanove mons. Joso Kokić. Predstavnici dviju ustanova razgovarali su o kulturnoj i odgojno-obrazovnoj suradnji, odnosno o razmjeni učenika. Zadarski su učenici boravili u Kaniži u travnja 2013. kada je Pijaristička gimnazija bila domaćinom X. Susreta katoličkih zborova. Sada je red na kaniškim učenicima da posjete zadarske vršnjake; 24. prosinca pedesetero učenika s nastavnici boravit će četiri dana u Zadru i družiti se s gimnazijalcima i kolegama.

PRISIKA – Mjesni kulturni dom poziva športaše, hobi-igrače na amatersko prvenstvo u stolnom tenisu, 21. decembra, u subotu, početo od 13 uri. Glavni pokrovitelj priredbe je Gyula Orbán, donaćelnik sela Prisike. Pobjednici 1, 2. i 3. mjesta bit će nagradjeni.

Na nardanskoj božićnoj svetačniti penzionistov još i dva ministri obrane

Antu Kotromanovića dopeljao Csaba Hende med Gradišćanske Hrvate

U Nardi nigdor ne pameti, je li se već uopće zgodalo i kada, da je je pohodio vrhunski političar i ministar hrvatske vlade. Zato smo bili svidoki rijetkoga, da ne velim povijesnoga, trenutka druge adventske nedilje. Csaba Hende, ministar obrane, drugačije i zastupnik ove izborne jedinice, u ovom malom južnogradišćanskom naselju tako čestokrat gostuje, da bi lako mogli reći, simo jur domom ide. Njegova je bila zapravo ideja da hrvatskoga kolegara, ujedno i prijatelja Antu Kotromanovića, ministra obrane Republike Hrvatske, u okviru njegovoga četverodnevna neslužbenoga posjeta Ugarskoj, dopelja i u Nardu. Prije toga su bili ministri na skupnom objedu u Božuku s načelniki i notaruši sel iz Pinčene doline, a potom su posjetili nardansku hrvatsku zajednicu.

Ministri posebno pozdravljaju kotrige jačkarnoga zbora

Rano otpodne dotične nedilje galopira oko Kulturnoga doma u nestrpljenju. Žene nosu kolače, nakinčen je kriskindl, stoli će se skoro srušiti od dobrih falatov, polako dohadaju i gosti, penzionisti, ke posebno veseli da tako veliki ljudi dospenu ta dan u njevu malu Nardu. Jačkarni zbor i tamburaški sastav se poreda u L formatu pred ulazom dvora Kulturnoga doma, kad se doveze red gostov, auto policajcev, tjelohraniteljev. Kristina Glavanić, načelnica Narde, i Julijana Bošić-Nemet,

predsjednica Hrvatske samouprave, dalje invitiraju Csabu Hendea i Antu Kotromanovića, u pratnji Bertalana Harangozoa, predstavnika Vladinoga ureda. Na mostacu, po običaju se kušaju domaće žgano, a i nardanske pogačice, dokle u

domovine i njegovomu prijatelju Csabi Hendeu. To potvrđuje i Kristina Glavanić, liktarica Narde, pri pozdravni riči: – *Uvijek rado, otvorenim srcem primimo svakoga iz Lijepje Naše. Ne mogu Vam reći, koliko smo danas srični da Vas moremo pozdraviti u našem skromnom društvu. Onesite naše pozdrave u vašu domovinu i glase da nas Hrvatov još ima ovde u Ugarskoj. Svaki Vaš posjet i svaki naš dolazak u matičnu zemlju nam daje snagu. To su impulzi, koji nam stvarno trebaju da naša borba protiv asimilacije ne bude zaman, i da znamo, vridno je boriti se za naš jezik i našu kulturnu baštinu ter tradicije.* – Te riči izazivaju pravoda i neke suze med starijimi ljudi, mnogi med njimi u žitku nigdar nisu stupili na tlo stare domovine. Tajnik Kluba umirovljenih Imre Horváth, veli da je njevo predbožićno okupljanje jur tradicionalno u klubu koji je osnovan 1993. ljeta. Osobitim tonom naglasi, kako im je

Svečani govorači: sliva Csaba Hende, Kristina Glavanić i Ante Kotromanović

medjuvrimenu se svira i jači gradišćanskohrvatska melodija, u čast hrvatskoga ministra. Srdačni prijem očividno gane i visokoga gosta ter širokim smihom na licu pozdravlja posebno svakoga člana zbora i rukuje se s njimi. Neizmjerna je radost, svi se veselu simpatičnomu mladomu gostu iz stare

drago da njevu dvadeset i jednu takovu priredbu posjećuju i dva ministri. Za dvojezičnim kulturnim programom u kom nastupa već nardanskih generacijov, od malih recitatorov do školskih tamburašev i odrašćenoga pjevačkoga zbora, pod peljanjem Magde Horvat-Nemet, parlamentarni zastupnik ovoga kraja, ministar Csaba Hende dojde do riči. Svim nardanskim penzionistom zaželji blažene božićne svetke s tom dobrom višću da od januara će se malo i povećati mirovina. Svojega prijatelja Antu Kotromanovića predstavlja kot heroja Domovinskoga boja i prikazuje mu mjesto pred mikrofonom. – *Jako sam sričan, što sam danas ovde med vami* – veli u uvodu hrvatski ministar i nastavlja: – *Vaša i*

naša zemlja imaju sjajne odnose na najvišoj razini. Hrvati žive ovde, a kod nas žive Ugri. Vi održavate hrvatski jezik i kulturu, govorite boljim jezikom nego ja. To je pravi hrvatski jezik kojega vi čuvate, vi Gradišćanski Hrvati! (Izjavu sprohadjaju orkanski aplauz u prostoriji.) – Vidim da ste srićni, vidim da ste veseli da ste održali svoju vjeru, što mi je osobno drago da i to niste zabilježili. Hvala puno predivnom orkestru, divojkama i dičakom, ki su me oduševili. Nevjerojatno je da ste se prik

petsto ljet ovde očuvali, da ste očuvali svoj jezik, svoju kulturu, svoju vjeru, način ponašanja, i da učite svoju dudu na hrvatski. Mislim da to je vaša velika vridnost i hvala vam puno na tom. To je nešto predivno! – je rekao visoki predstavnik Republike Hrvatske, a njegove riječi u ovoj maloj zajednici vidljivo su dobile i težinu. Bertalan Harangozo, peljač Vladinoga ureda, takaj je na svojem materinskom, hrvatskom jeziku pozdravio domaćine i goste ter hrabrio je sve roditelje da ne budu

popustljivi, ako ide za prikdavanje materinske riječi, tradicije, kulture, i ne nazadnje i vjere. Kristina Glavanić je na kraju službenoga dijaloga programa još uputila riječi i najmladim, neka poštuju starinu i starestarje, jer da sve ono što imaju na ovom svitu su dobili od njih. Po podiljenju poklonov, ministri su zbogom dali skupu, pozdravili se i međusobno, iako na slijedeće spravišće i neće biti potrebno tako dugo čekati.

-Tih-

Pet pitanj Anti Kotromanoviću, ministru obrane Republike Hrvatske, prilikom nardanskoga posjeta

**„Baš sam sretan što sam bio danas ovdje,
i prenijet ću u Hrvatsku sigurno ovo što sam vidio.
Reći ću kako ljudi žive, da su ljudi sretni i zadovoljni, imaju i dvojezične
natpise, da su naprosto priznati u svojem društvu”**

Razgovarala: Timea Horvat

Gospodine ministre, uvjeren sam da vaš današnji dolazak u ovo naselje zabilježiti će se velikim slovima u mjesnoj povijesti, i zbog toga, kad vaši političari ne moru zajti dalje od Budimpešte i Pečuha. Kako ste se Vi čutili ovde, u gradišćanskom dilu Ugarske, jer, nažalost, često se suočavamo i s tom činjenicom da u Hrvatskoj i ne znaju za nas Gradišćanske Hrvate u ovoj državi?!

– Nevjerojatno mi je drago da sam danas ovdje. Doživio sam jako emotivno dolazak, i sama ideja koju mi je prijatelj, vaš ministar obrane Csaba Hende predložio, jako mi se svidala. Ja sam to prihvatio još prije nekoliko mjeseci. U pravu ste, malo ljudi zna za Hrvate koji žive u Mađarskoj, nekako su više fokusirani na gradišćanske Hrvate u Austriji. Čak sam i ja posjetio njih prošle godine kad sam bio u Beču, i za to mi je bilo i posebno drago da sam vidio kako žive ljudi ovdje. Sretan sam da su zadržali svoju kulturu, način izgovora, i to je nešto divno! Nakon nekoliko stotina godina ti ljudi govore pravilnijim hrvatskim izričajem nego mi Hrvati dolje. To neće biti sigurno moj zadnji dolazak ovamo, ja se nadam da ću već drugi mjesec doći u Šopron. Ima tamo zanimljivih stvari, tako da želim malo se bolje upoznati s ljudima koji žive tu. Vidim da tu ima puno Hrvata koji su uspješni u svom radu i želim im stvarno najbolje, posebno im želim sve dobro za Božić i Novu godinu, i neka ustraju. Neka žive tu, neka rade tu, oni jesu podrijetlom Hrvati, ali ipak Mađarska je njihova domovina.

Mi smo većputi čuli od našega ministra obrane da Vi ste u velikom prijateljstvu. Kad je započelo ovo prijateljstvo i kako je došlo do ovoga vašega gostovanja pri nas, u Ugarskoj?

– Mi se već dvije godine družimo, upoznali smo se u Bruxellesu na ministarskom sastanku. Nama je Mađarska jedna od prijateljskih zemalja, tako da smo se odlučili da tu našu suradnju podignemo na veći nivo. Ministarstvo jedno i drugo, i da naše vojske treniraju skupa. Onda je on predložio da dođemo ovamo na prostor gdje žive Hrvati, budući da je i on negdje tu rođen. Meni se ideja jako svidala i želio sam vidjeti način života i rada naših ljudi ovdje. Baš sam sretan što sam tu, i prenijet ću u Hrvatsku sigurno ovo što sam vidio. Reći ću kako ljudi žive, da su ljudi sretni i zadovoljni, imaju i dvojezične natpise, da su naprosto priznati u svojem društvu.

Iako smo u predbožićnom ozračju, ja Vas zato moram pitati, ipak ste Vi, kako smo i čuli, junak Domovinskoga boja. Što će biti s vašimi branitelji u Hrvatskoj?

– Mi smo dobro riješili naše branitelje. Ja sam također bio sudionik Domovinskoga rata, na to sam jako ponosan. Branili smo našu državu, i sad imamo zakon o braniteljima, imamo Ministarstvo branitelja, veterana. Jako puno izdvajamo na godišnjoj razini, preko četiri milijarde kuna na mirovine, na stanove,

na razne pomoći. Mislim da mi smo jedna zemlja koja je najbolje riješila pitanje veterana Domovinskoga rata. I politika ove Vlade, a i politika prošle Vlade i svih politika bila je da se tim braniteljima osigurava jedno dostojanstvo, dobar, pristojan život i na tome ćemo sigurno ostati dokle god budu živjeli ti ljudi.

Kako komentirate vukovarske događaje i to da Stožer za obranu hrvatskog Vukovara je skupio više od pola miliona potpisov za referendum?

– Ja mislim da mi moramo poštivati prava manjina. To je ono što recimo neki ljude ne razumiju. Eto, i tu se poštuju prava manjina. Nije ćirilica srušila Vukovar, nego tenkovi, avioni i jedna loša politika. Ćirilicom pišu mnoge zemlje u okruženju, nakraju i hrvatska glagoljica slična je ćirilici. Prema tome, ja mislim da se moramo jednostavno krenuti prema budućnosti, ono što nas čeka, i da moramo surađivati i sa Srbijom i s Bosnom i Hercegovinom i drugima, jer naprosto ne možemo drugačije. Ako su mogli Nijemci i Francuzi nakon dva užasna rata, gdje su poginuli milijune ljudi, s jedne i druge strane, danas su dvije prijateljske zemlje koje najviše rade, onda sigurno možemo biti i mi, i imati vrlo dobre i korektne odnose sa Srbijom i BiH. Prema tome, ja mislim da je budućnost ispred nas.

Da se vratimo još na kraju našega razgovora Gradišćanskim Hrvatima. Što je vaša poruka za Božić svim našim Hrvatima na ovom prostoru, a i u cijeloj Ugarskoj?

– Neka se ljudi bore za sebe, neka se bore za svoju familiju! Vidim da to uspješno rade, vidim da su i vrijedni. Ovo je područje koje je izuzetno bogato, vjerojatno se bave poljoprivredom. Naravno, želim svima puno zdravlja, uspjeha, želim dug život i želim da ih Hrvatska ne zaboravi, a da i oni dođu često u Hrvatsku.

Vrijeme došašća u Santovu

Svake nedjelje pred misu pjeva se adventska pjesma

Vjerska zajednica santovačkih šokačkih Hrvata nastoji očuvati ne samo narodne nego i crkvene, vjerske tradicije na materinskom jeziku. Osim što su se očuvale (po ustaljenom redu svakog drugog tjedna) jutarnje mise zornice na hrvatskom jeziku, u vrijeme došašća priređuje se i trodnevna duhovna priprava. Iako se organizira poslendanima, ona je vrlo omiljena i posjećena u krugu hrvatskih vjernika koji dolaze u istom ili čak većem broju nego na nedjeljnu misu. Tom se prigodom redovito pozivaju u goste hrvatski svećenici iz Hrvatske ili susjedne Vojvodine, a to je i prigoda za ispovijed vjernika na materinskom jeziku. Međutim ima još jedna tradicija koja se njeguje. Pred svaku nedjeljnu misu polaznice hrvatskoga vjeronauka i ministranti koje uvježbava vjeroučiteljica Katarina Molnár Tomašev pjevaju adventsku pjesmu „Vi nebesa, rosite svrhu nas”, po molitveniku Duhovna radost što su ga sastavili nekadašnji dušnočki župnik Grgur Cserháti (Crnković) i garski kantor Antun Priszlinger: Molitvenik i pismarica za kršćansko katolički narod. S odobrenjem duhovne oblasti u Kalači, molitvenik i pjesmaricu izdalo je Društvo svetog Stipana u Budimpešti, izdavaatelj apostolske svete stolice u Rimu 1940. godine:

Vi nebesa rosite svrhu nas, – i vi oblaci spustite nami pravednog. – Otvori se zemljo i porodi Spasitelja –, nebesa pripovijaju slavu Božju – i dila njegova navišćuju njegovu jakost. – Slava Ocu i Sinu i Duhu svetomu – kako biše na počelu – sada i u vik vika. Amen.

Svake nedjelje pred misu na hrvatskom jeziku polaznice vjeronauka pjevaju adventsku pjesmu

Nakon pjesme pali se svijeća na adventskom vijencu.

Na kraju svake mise u vrijeme došašća vjernici pak zajedno pjevaju Pozdravljenje andeosko, uz prepoznatljivi prijev Zdravo, Marijo, je andeoski glas, kad zadnji čas nam mine, dođi, Majko, po nas, te dodaju molitvu: Moli za nas sveta Bogorodice! Da postanemo vridni obećanja Isukrstovih! Pomolimo se. Milost tvoju, molimo te, Gospodine, ulij u pameti naše, da mi, koji smo po andjeoskom navišćenju upućenju Isukrsta Sina tvoga, po njegovoj muki i križu na slavu uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Isukrstu Gospodinu našem. Amen. Uvečer se dodaju i molitve Očenaš, Zdravamarija, i na kraju Pokoj vični daruj njima, Gospodine, i vikovična svitlost neka svitli njima. Neka opočivaju u miru. Amen.

Nakon pjesme pali se svijeća na adventskom vijencu

S. B.

Svečanost na čast Sv. Barbare u Hrvatskom Židanu

Na prvu adventsku nedilju smo imali jur tradicionalnu svetu mašu na čast Svete Barbare, zaštitnice rudarova. Na spomen-mašu su došli naši dragi prijatelji, stari poznanici iz Austrije i Slovenije, i na najveću radost došli su upravo ta dan i gosti iz pradomovine Hrvatske. Zbor Jeka iz Samobora, jedan dan prlje je gostovao u Sambotelu, a drugi dan je dao koncert na kraju svete maše i u našem selu.

Svečevanje je počelo pred crikvom, kod spomenika junakov ki su pali u I. i II. svitskom boju. Potpukovnik László Lakrovics je recitirao pjesmu, ka je napisana od nepoznatoga vojnika, ki je bio u boju kod Doberdoa. Za njim je ÖKB položio svoj vijenac kod spomenika. Pri jački su marširali zastupnici svih vojničkih društva u crikvu. Svetu mašu je služio naš domaći farnik Štefan Dumović na tri jeziki (hrvatski, nimški, ugarski). Pozdravio ne najprlje sve nazočne vjernike, društva, naše goste iz Hrvatske, Slovenije i Austrije. Po pozdravnici prilikom prve adventske nedilje skupa su nažgali sviću na adventskom vijencu zastupnici svih četirih zemalj.

U svetoj prodiki je farnik slikovito predstavio, kako more biti pretkip u današnjem svitu Sv. Barbara sa svojim životom. Opomenuo je lipu navadu ovoga dana, po kom se jedno kiće od čerisnje, višnje ili slive itd. stavi u vodu i do Božića će se ta kita obrnuti u cviče. Iz ove pelde moremo viditi kako velika je vjera, da se svagdir pokaže kako i iz čega plod nastane. Molitve vjernikov su čitane na tri jeziki od kotrigov različnih društva. Na kraju svete maše kod Marijanskoga oltara isto tako su položeni vijenci za sve žrtve ki su spale na bojnom polju. Zatim je slijedio mali adventski koncert pri kom su prvi nastupali jačkari zbora Sunce iz Sambotela. Oni su pjevali i stare pjesme iz vrimena I. svitskoga boja. Z ovimi pjesmami su našli put do srca, došli su najpr spominki i suze su se ganule, jer mnogo ljudi je bilo i od našega sela ki su prošli u boj i nigdar nisu domom zašli. Za nastupom zbora Jeka iz Hrvatske, svečevanje je došlo ka kraju s prigodnim himnami. Potom su se na agapu družili svi nazočni, vojniki i veterani.

Zita Horvat

Foto: Vladimir Horvat

Trenutak za pjesmu

Hrvatska božićna pjesma

U TO VRIJEME GODIŠTA

U to vrijeme godišta mir se svijetu navješta,
po rođenjem Djetesca, kom je majka Djevica.
Anđeli se javili, rajsku pjesmu slagali,
slava Bogu pjevali, a mir ljudma prosili.
Djeva Sina rodila, đavlu silu slomila,
Svijetu Spasa podala, nama Majka postala.
A mi Kristu hvalimo, s anđelima pjevamo
radi žrtve njegove, što je za nas započeo.

Na adventskom spravišću kod starogradskih Hrvatov

Hrvatska samouprava Staroga Grada svako ljetno tradicionalno zove na adventski večer. Karakteristično je za ovaj program da iz Kemlje i Bizonje doputuju vik iste grupe, a iz drugih gradišćanskohrvatskih naselja izmjenično su pozvani razni izvođači. Ljetos, 7. decembra, u subotu, u Zajedničkom domu Risljin, opet smo bili svidoci maratonskoga adventskoga spektakla s jačkama, muzikom i prvim scenskim prikazom pred/božićnih običaja.

Teta Liza Kolarova iz Kemlje pohvalila je dva aktiviste:
Jožefa Tolnaja i Francija Nemeta

Puna dvorana Zajedničkoga doma

Jožef Tolnai, predsjednik Hrvatske samouprave, u ulogi domaćina je mogao na priredbi pozdraviti Ivana Bušića, savjetnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, Richarda Kissa, u predstavničtvu Ministarstva ljudskih resursa, dr. Istvána Nagya, načelnika Staroga Grada i bivšega poglavara dotičnoga grada, podrijetlom kemljanskoga Hrvata, Pavla Štipkovića, a i farnika Marka Mogyorósia, ki od nedavno službuje na ovom području. Za pozdravnimi riči časnih gostova kemljanska školska dica su recitirala, tancala i uživala u dičjoj igri. Muško jačkarno društvo iz Hrvatskoga Jandrofa u naši seli je većputi darovalo jur vlašćoj publici lipe trenutke, a kako solist Tome Janković jači u vrlo modernoj obradbi božićne melodije, u diskretnoj pratnji muške klape i nježnoga glasa tambure, to nek orkanski aplauz more zaslužiti i vikanje «još jednu». Tako u dodatku smo dobili još zagorsku pjesmu i bili srični i veseli, a izvođači veljek nastavili put na drugo mjesto, kade se je takaj svečevalo. Zbor Mali Dunaj iz Kemlje s peljačicom Editom Vecsei, sprovedjali su Bizonjski tamburaši s majstoricom Oršikom Ambruš. Nekoliko pje-

sam smo čuli od iskusnijega sastava, a pokidob i školski naraščaj se bavi par ljet muziciranjem, tako u proširenoj ekipi još lipše i dalje je zvučala melodija. KUD Konoplje iz Kemlje s Francijem Nemetom vik servira za svečanu publiku presenećenje, u formi scenskoga prikaza mjesnih običaja. Ovput su adventske i božićne običaje skupaspravili u jedan igrokaz pak nas i uvjerali, decembar mora biti buran za sve njeve stanovnike po ovom scenariju, početo od pohoda Barbare do Božića itd. Ljetos je od juga Gradišća dospio u Stari Grad, zbor Rozmarin iz Gornjega Četara, na čelu s Rožikom Pezenhoffer. Starogradski tamburaši dvoja ljeta dugo sviraju skupa, podučava je gimnazijski učitelj László Laurer. Nedavno su se i mladi Kemljanci prik-

Hrvatski zbor Staroga Grada

ljučili sastavu, i sad jur i u broju i u kvaliteti pojačano su oduševili gledatelje. Starogradski zbor utemeljen je 2006. ljeta, a od lani jur u sve-tačnoj hatskoj nošnji nastupa, i na koncu programa u škurini polag svić se je odjačila zadnja božićna ovoga koncerta. Zborovodja je Veronika Kiss. U finišu pak su bili svi pozvani na večeru i kratko mulatovanje, dokle daljina i ura nije zapovidala gostujućim Hrvatima iz raznih krajev da se vraćaju domom.

-Tiho-

Člani KUD-a Konoplje iz Kemlje opet su oduševili publiku

Croatiada 2013 – Izlaganje projektnih tema u Santovu

Predstavljeni stari zanati i alati – djelić nepresušnoga tradicijskog blaga Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, odnosno njezina Odbora za odgoj i obrazovanje, a u okviru niza programa Croatiade 2013, 27. studenog ustrojeno je već tradicionalno Predstavljanje u izlaganju projektnih tema koje je, ove godine na temu „Zanati i alati naših predaka”, ponovno održano u bačvanskom Santovu. Tom se prigodom okupilo čak deset škola, s umalo stotinu učenika i njihovih nastavnika voditelja, a zastupljene su sve hrvatske regije u Mađarskoj, od Bačke do Gradišća i Budimpešte. Najviše je posvećeno prikazu starih alata i zanata, tradicijskome tkanju i vezu, ali i kiseljenju kupusa te radovima u vinogradu. Domaćin državne priredbe, koja je ostvarena financijskom potporom Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa, bio je Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom.

Sadržaji Croatiade (likovni natječaj, natjecanje u kazivanju stihova i proze, te izlaganje projektnih tema na zadanu temu) svake godine okupljaju velik broj naših učenika i nastavnika, što nam svjedoči da su svi ovi sadržaji vrlo omiljeni u našim školama, kako za naše

samih početaka, druge se redovito vraćaju, a neke su ove godine sudjelovale prvi put.

Kako nam tom prigodom uz ostalo reče Eva Molnar Mujić, referentica Ureda Hrvatske državne samouprave, ove se godine pozivu odazvao do sada najveći broj škola, odnosno učeničkih skupina, sveukupno deset, a prvi put sudjelovali su učenici iz Budimpešte i Šeljina. Prema raspisanom natječaju sudionici su se odazvali s osmočlanim učeničkim druženjima, a zastupljene su sve regije Hrvata u Mađarskoj. Najzastupljenija je bila Podravina, sa čak četiri škole: Barča, Lukovišće, Martinci i Šeljin, zatim Pomurje s dvije: Kerestur i Serdahel, a Baranju, Bačku, Peštu i Gradišće zastupala je po jedna škola. Sudjelovale su dvojezične škole iz Budimpešte, Pečuha, Martinaca, Petrovoga Sela i Santova, te škole s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika iz Kerestura, Serdahela, Šeljina i Lukovišća, odnosno Barče (gdje se nastava hrvatskoga jezika odvija u obliku kružoka).

Pošto su prijašnjih godina obrađeni narodni običaji i portreti hrvatskih književnika, ove su godine sudionici projekta trebali istražiti i opisati, uz priključene priloge (fotomaterijale, crteže i dr.), zanate i alate naših predaka. Naglasak je opet bio na prikupljanju, svrstavanju i obradi podataka na zadanu temu „Zanati i alati naših predaka”. Nakon prikupljanja, svrstavanja i obrade materijala učenici su oblikovali radne skupine za prikaz. Iz jedne škole moglo se prijaviti najviše osam učenika od 5. do 8. razreda, uz dva pratitelja. Način izlaganja

Barčanska osnovna škola

učenike, tako i za nastavnike. Među njima posebno mjesto zauzima predstavljanje u izlaganju projektnih tema koje iz godine u godinu okuplja sve više škola, sve veći broj učenika i nastavnika. Kao nikada do sada, ove se godine u Santovu okupilo čak deset škola, s umalo stotinu učenika i njihovih nastavnika voditelja, a prvi put zastupljene su sve hrvatske regije u Mađarskoj, od Bačke do Gradišća i Budimpešte. Neke od škola sudjeluju od

Šeljinska osnovna škola

Dio sudionika i posjetitelja u publici

projektnih tema bio je slobodan. Usmeno izlaganje učenika popraćeno je informativnim panoima ili računalnim prikazom na zadanu, odnosno odabranu temu. Učenici su se koristili mogućnošću pripreme sitnih suve-

Lukoviška osnovna škola

nira koje su dijelili, odnosno podijelili sudionicima.

U ime domaćina okupljene sudionike, učenike i njihove nastavnike te goste pozdravio je Joso Šibalin, ravnatelj santovačkog Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, među njima posebno Angelu Šokac Marko-

Dio uzvanika, sudionika, gostiju i posjetitelja u publici

(voditeljica Eva Adam Bedić), OC „NZ” KERESTUR: Zanati i alati u Pomorju (voditeljice: Ljubica Doboš Siladi i Erika Rac), OŠ „KZ” SERDAHEL: Stari zanati u Serdahelu (voditeljice Jelica Mihović Adam i Katica Lukač Brodač), OŠ PETROVO SELO: Meštrije u Petrovom Selu (voditeljica: Ana Škrapić Timar), HOŠIG BUDIMPEŠTA: Tka-

Petrovoselska osnovna škola

Lukoviška osnovna škola

nje, niti koje nas vezuju uz prošlost (voditeljica: Marijana Jakošević), HŠ „MK” PEČUH: Tkanje i tkanine (voditeljica: Žuža Kečkeš i Gabor Győrvári), HOŠUD SANTOVO: Stari zanati i alati u Santovu (voditeljica: Nada Šišković i Eva Gorjanac Galič).

Kao i lani, s obzirom na izvrsna predavanja, stručni ocjenjivački sud u sastavu Angela Šokac Marković, Magdalena Šibalin Kühn i Eva Molnar Mujić, odustao je od natjecateljskog vrednovanja i postavljanja redoslijeda. Kako je naglašeno, sudionici su nas kroza sadržajna i zanimljiva izlaganja upoznali s hrvatskom kulturnom baštinom na koju možemo biti ponosni, te zaključile da su svi sudionici, svako na svoj jedinstveni način,

vić, dopredsjednicu Hrvatske državne samouprave, Josu Ostrogonca, predsjednika Odbora za odgoj i obrazovanje Skupštine HDS-a, i Magdalenu Šibalin Kühn, stručnjakinju za hrvatski jezik Zavoda za istraživanje i razvijanje obrazovanja.

Nakon tehničkih priprema uslijedila su izlaganja sudionika ovim redoslijedom i navedenim temama: OŠ BARČA: Zanati barčanskih Hrvata (voditeljica Anica Popović Biczak), OŠ „GK” ŠELJIN: Tkanje, tkanine u Podravini (voditelj: Robert Ronta), DKKI OŠ LUKOVIŠĆE: Stari, nekadašnji zanati u Lukovišću (voditeljica: Ana Popović Biczak), OŠ SALANTA: Od rasedo kiselog kupusa. Radovi u vinogradu

Serdahelska osnovna škola

Santovačka osnovna škola

obradili zadanu temu iz svog užeg zavičaja, svoga mjesta, svoje regije, koristeći se informativnim panoima, računalnim prikazom i projekcijom izabrane teme. K tome valja istaknuti vrijedan sakupljački rad i sveobu-

Salantska osnovna škola

Učenci i nastavnici santovačke škole priredili su malu izložbu tradicijskih rukotvorina

Pečuška Hrvatska škola

Santovačka osnovna škola

hvatnu, zanimljivu obradu teme, uz bezbroj podataka, predmeta, slikovnog materijala o starim zanatima i alatima, te prikaz jezičnoga blaga svih narječja i dijalekata, te raznih mjesnih govora. Sve to obogaćeno je izvornom narodnom nošnjom i/ili narodnim pjesmama i melodijama u pratnji tambura. Uz to

Petrovoselska osnovna škola

neki od sudionika su proputovali gotovo cijelu Mađarsku da bi se predstavili, ali isto tako i lijepo proveli, družili, učili jedni od drugih, na koncu da bi i svi okupljeni mogli uživati. Učenici nisu dokazali samo svoju nadarenost, nego su pokazali i svoje umijeće u sakupljanju i obradi podataka, predmeta, alata, tkanina i drugih pomagala, te sve to na dostojan

Keresturska osnovna škola

način prikazali. Na kraju je u ime organizatora svim sudionicima i domaćinima zahvalila dopredsjednica HDS-a *Angela Šokac Marković*.

„Ovo danas nije natjecanje, nego smotra, jer da je natjecanje, mi bismo bili prisiljeni da svima vama dodijelimo, podijelimo prvo mjesto. U ime organizatora i svih nas mogu pohvaliti sve vas učenike, vaše nastavnike, jer ste dokazali da ste uložili mnogo truda i da ste se čestito pripremili za ovo predstavljanje. Zato vam od srca čestitam” – zaključila je uz ostalo dopredsjednica Hrvatske državne samouprave, ukratko vrednujući izlaganje projektnih tema.

Uz usmene stručne pohvale, svim učeničkim društinama, odnosno školama dodijeljene su Spomenice za uspješno sudjelovanje, a zahvaljujući Hrvatskoj državnoj samoupravi, dobile su u dar novi, dvojezični *Mađarsko-hrvatski rječnik* za svoje školske knjižnice. Svakom nastavniku darovan je *Zidni kalendar pomurskih Hrvata za 2014. godinu*, a svakom učeniku uručen je primjerak knjige *Živka Mandića: Biser po biser – ogrlica. Kraći oblici pučkih umotvorina u santovačkih Hrvata*.

Sudionici su dijelili zgodne suvenire...

Budimpeštanski HOŠIG

Nagrađivanje škola, nastavnika i učenika

Dodajmo na kraju kako bi ubuduće izlaganje projektnih tema bilo vrijedno u cjelini audio-vizualno snimiti, može bitno i uz izravan prijenos kako bi sve to mogli i uživo pratiti učenici u našim školama. Jednako tako, nakon sređivanja i uređivanja prikupljene, obrađene i predstavljene građe, izlaganja bi se mogla objaviti u posebnoj izdanju, u multimedijalnom ili tiskanom obliku.

S. Balatinac

Mala stranica

Dragi naši mali čitatelji!

Bližimo se Božiću, s radošću ga iščekujemo. Uredništvo našega tjednika vam želi da ga dočekate sa svojim najdražima, s onima koje najviše volite, s osmijehom na licu, s radošću i veseljem u srcu!

Razglednica iz Hrvatske

Božićna bajka u Grabovnici

Zlatko Salaj nakon umirovljenja odlučio je svoj dječjački san o posebnom Božiću ostvariti na vlastitom imanju u Grabovnici. Svojoj obitelji želio je pružiti poseban Božić tako da je s 50 tisuća svjetiljaka okitio dva visoka bora. Kako su slučajni prolaznici osobnim poticajem dolazili u želji da dožive taj posebni ugođaj, navelo ga je da to ponovi iduće godine, ali s većim brojem svjetiljaka. Tako ih je ove godine upaljeno već milijun i 300 tisuća, čime je započela prava božićna bajka. Dolaskom na to imanje obuzme vas pravi božićni osjećaj. U vrijeme došašća pa i u siječnju taj prizor traje svaki dan, a uz prekrasan ugođaj imaju i gastronomsku ponudu, razne programe – od mažoretkinja do koncerata.

URADI SAM

Ukrasi od kolažnih vrpca

Svi želimo ukrasiti svoje božićno drveće. Možete i sami izraditi ukrase prema ovome: Izrežite od kolažnog papira pet ili sedam vrpca, i to u više veličina: jedna, koja će biti u sredini, treba biti najkraća, dvije sa strane nešto veće, druge dvije koje ovima dolaze sa strane još malo veće itd. Poravnajte krajeve svih vrpca i zalijepite ih s jedne strane, a potom učinite to i s druge. I na kraju još samo bušilicom za papir probušite s jednog kraja rupicu i

provucite konac na koji ćete objesiti ukras. Vrlo jednostavno, a prilično zgodno!

BOŽIĆNA OSMOSMJERKA

B	S	L	J	A	V	A	P	A	M	G	B
A	E	B	A	O	M	A	C	C	E	A	A
P	A	T	S	A	S	V	A	I	L	Š	D
I	G	J	L	T	O	O	R	T	H	P	NJ
S	U	S	I	E	U	L	A	A	I	A	A
O	N	R	C	R	H	Z	G	P	O	R	K
J	I	D	E	V	A	E	A	E	R	O	A
V	I	S	I	R	N	M	M	R	NJ	B	I

Zaokružite ove pojmove u osmosmjerci: BADNJAK – BALTAZAR – BETLEHEM – BOR – DEVA – GAŠPAR – ISUS – JASLICE – JOSIP – KONJ – MAGARAC – MARIJA – MELHIOR – OVCA – PASTIRI – SLAMA – REPATICA – VOL.

Pogledajte zatim preostala slova! Bit će vam kao da čujete pjesmu anđela uz betlehemsku štalicu!

ZAGREB – Godinu i pol dana nakon ustrojstva Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, na temelju Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, na svojoj 95. sjednici hrvatska je vlada početkom lipnja donijela Odluku o osnivanju i imenovanju članova Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Hrvate iz Mađarske u spomenutom Savjetu predstavljaju Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i Franjo Pajrić, predsjednik Hrvatske samouprave grada Šoprona. Kako neslužbeno saznaje Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, prva sjednica Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, pola godine nakon njegova zakonskog utemeljenja, bit će u Zagrebu 19-20. prosinca 2013. Utemeljiti će se Savjet. Osnivačku sjednicu saziva predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Savjet se utemeljuje izborom predsjednika Savjeta na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabраниh članova Savjeta. Predsjednik Savjeta bira se dvotrećinskom većinom, na četiri godine. Osim predsjednika Savjeta, na osnivačkoj sjednici Savjet može birati i potpredsjednika te tajnika Savjeta. Savjet je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje pruža pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske. Članovi Savjeta jesu predstavnici Hrvata izvan Republike Hrvatske i članovi po položaju. Članovi Savjeta, predstavnici Hrvata izvan Republike Hrvatske, imenuju se na mandat od četiri godine. Savjet broji 27 članova po položaju, 9 članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine, 17 predstavnika hrvatske manjine, 29 predstavnika hrvatskog iseljeničtva.

KALAIČA – Predvođeni Stjepanom Perićem i Maricom Guljaš, zastupnicima kalačke Hrvatske samouprave, članice Ženskoga pjevačkog zbora «Ružice» i članovi Plesnoga kruga «Veseli Raci» iz Kalače 22. prosinca sudjelovat će Božićnom programu Hrvatske samouprave u Erčinu.

DOMBOVAR – Tamošnje nacionalne samouprave 20. prosinca, primjereno godišnjoj tradiciji, priređuju gala program u povodu Dana manjina, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik Hrvatske samouprave Gabor Varga-Stadler. Program Dana počinje u 16.30 sati u Srednjoj stručnoj školi «Apáczai Csere János». Nastupaju: folklorne i druge skupine gradova prijatelja Dombovara, tako iz Vira. Nakon gala programa u Restoranu Gunaras slijedi večera uz glazbu. Priredbu zajednički organiziraju narodnosne samouprave dombovarskih Hrvata, Armena i Nijemaca.

Hrvatsko adventsko veče u Salanti

U organizaciji salantske Hrvatske samouprave, uza svestranu pomoć Seoske samouprave i KUD-a Marica, u mjesnom domu kulture 7. prosinca priređeno je zaista prekrasno Hrvatsko adventsko veče. U programu su sudjelovali prijatelji iz zbratimljenog naselja Strizivojne, KUD Šokadija, plesači, svirači i pjevači mjesnoga KUD-a Marica te pečuški Orkestar Vizin.

Dječja skupina KUD-a Marica, koju vodi Vesna Velin, uz pomoć Orkestra KUD-a Marica, što ga vodi Zoltan Vizvári, i Orkestra Vizin dočarala nam je prekrasnu Badnju večer

Neposredno prije kulturno-folklornog programa održana je radionica narodnih običaja. Nijemecanka Marica Božanović pokazala je znatjeljnicima kako se izrađuju „bubicama štrimple“, kako to kažu u bošnjačkohrvatskim selima u okolici Pečuha. Ona je danas jedina u Nijemetu-Salanti koja još zna kako su to nekad radile bošnjačke Hrvatice. Spomenuta je radionica prva u nizu planiranih radionica u sklopu projekta za koji je mjesna samouprava dobila sredstva. Roditelji, članovi KUD-a Marica sudjelovali su radionici, i sudjelovat će nadolazećim radionicama, pa će i sami naučiti kako se izrađuju „bubicama štrimple“. KUD Šokadija neprekidno radi od 1974. godine, osnovan je 1925. godine. Djeluje u više sekcija, skupa s podmlatkom broji aktivnih stotinjak članova, kaže voditelj KUD-a Mirko Damjanović, a potvrđuje ga i načelnik sela Mijo Raguž, koji dodaje kako su Strizivojna i Salanta potpisali povelju o međusobnoj suradnji 1998. godine, ali su druženja počela znatno prije na planu športske suradnje. Naime prije 35 godina počeli su surađivati nogometni klubovi dvaju naselja koja su udaljena jedno od drugoga 130 kilometara. U nepreglednoj ravnici na mjestu gdje se spajaju tri slavonske županije: Osječko-baranjska, Brodsko-posavska i Vukovarsko-srijemska nalazi se Strizivojna, selo i općina površine 3.629 ha s 800 domaćinstava u kojima živi oko 3.000 stanovnika. Prvi poznati pisani spomen o Strizivojni datira iz

1698. godine gdje se spominje pod nazivom STRISINYIO. Tipičnim ušorenim slavonskim selom vodi ulica duga oko pet kilometara, gusto naseljena s obje strane. Uz nove moderne kuće, asfaltnu cestu, telefon i druge pogodnosti što ih donosi nova tehnologija, mještani čuvaju svoju kulturu; kao rijetko gdje mogu se vidjeti i stare kuće i gospodarske zgrade još uvijek u upotrebi. Naši nam sugovornici rekoše kako u sklopu KUD-a Šokadija djeluje ženska pjevačka skupina „Druge“ te muške pjevačke skupine „Strossmayer“, folklorna, tamburaška i dramska sekcija. KUD Šokadija čuva običaje, kola i izvorno pučko pjevanje svoga kraja te uvelike pridonosi očuvanju tradicijske šokačke kulture. Članovi se prilikom nastupa oblače u izvorne narodne nošnje za koje s ponosom ističu da su isključivo privatno vlasništvo članova, što ujedno govori i o bogatstvu i šarolikosti naselja Strizivojne. Djelić svoga bogatog repertoara pokazali su publici okupljenoj u salantskom domu kulture.

Dječja skupina KUD-a Marica, koju vodi Vesna Velin uz pomoć Orkestra KUD-a Marica što ga vodi Zoltan Vizvári i Orkestra Vizin dočarala nam je prekrasnu Badnju večer na pozornici doma kulture. Pjesma, hrvatska riječ i hrvatski običaj, djeca obučena u izvornu, svoju, prekrasnu nošnju bošnjačkih Hrvata bili su pravi praznik za oči i uši u predvečerje druge adventske svijeeće. Pravio se bogati božićni stol, stavila se slama na stol,

U programu večeri nastupila je i srednja skupina KUD-a Marica, koju vodi József Szávaia

prekrila se ona najljepšim stolnjacima. *Bube, bube i svakaki gad, marš van!* Pošto se prekrio stol, na njega je stavljeno vino, rakija, molitvenik i jabuka božićnica te orah, kruh i svijeća...

Danas se čuje događaj novi! Braćo pastiri, pođite betlehemske štali i vidite jedno nebesko djetence u krilu Majke Djevice.

KUD Šokadija iz Strizivojne

Došla su djeca, pozdravila sa *Hvaljen Isus, čestit Božić i Nova godina*, pa su počela čeprkati: *Koliko žari, toliko jaji, koliko iskrica, toliko pilića...* Čestitari su dobili i poklon u svoju košaricu...

Brigita Štivić Sandor, uz predsjednicu Društva Juditu Šokac Sajko, jedna je od najdjelatnijih. Oduševljena je radom u Društvu. Ne žaleći vrijeme, radi na svim poljima,

jezik. Veze s prijateljima iz Hrvatske nas osnažuju, dodaje Nikola. Na čelu Hrvatske samouprave je Mijo Štandovar, uz Maricu Ištoković, Gordanu Daskalov-Hristov i Nikolu Ištokovića. Mijo Štandovar jedan je od četvero bošnjačkih Hrvata koji su zastupnici sedmočlanog tijela Seoske samouprave, na čelu s načelnikom Zoltanom Dunaieim.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – U predvorju budimpeštanske Hrvatske škole u četvrtak, 19. prosinca 2013, s početkom u 15 sati priređuje se Božićna svečanost. U sklopu priredbe recitirat će se i pjevati prigodne pjesme, slavit će se rođenje Isusa Krista. Svečanost će se upriličiti pod redateljskom palicom odgajateljica i Stjepana Dombajija.

PEČUH – U predvorju pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže u četvrtak, 19. prosinca 2013, s početkom u 16 sati upriličuje se Božićna svečanost. U okvirima svečanosti prigodnim pjesmama, recitacijama i plesom sudjeluju polaznici škole. Program su osmislili odgajatelji ustanove.

ponosna je na sve članove i na svoju djecu, njih troje koji su članovi Društva i učenici sadašnji i bivši pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže. Puna je hvale za Vesnu Velin koja radi s dječjom skupinom i Józsefa Szávaia koji radi s velikom skupinom. Brigita veli kako je pitala djecu tko kod kuće drži božićne običaje, njih 50% rekoše kako drže, a ostali kako će odsada i kod njih tako biti kao na

pozornici. Hrvatski Božić. Nikola Ištoković, zastupnik Hrvatske samouprave, pohvalio je međusobnu suradnju Salančana Seoske i Hrvatske samouprave te KUD-a Marica. Svi nastojimo da naše hrvatstvo i kultura ostanu živi u Salanti. Cilj nam je da naša mladež, članovi KUD-a Marica, koji možda i nisu svjesni što rade, usvoje hrvatsku kulturu i hrvatski

PETROVO SELO – Tradicionalna seoska božićna svetačnost će se održati 22. decembra, u nedilju, u 17 uri, u mjesnom kulturnom domu. U programu nastupaju školarci 3. razreda s recitacijom i jačkama, a 5. 6. i 7. razred, po običaju predstaviti će božićni igrokaz. Školski tamburaši, dičji jačkarni zbor, koruš Ljubičica i tamburaši Koprive skupa će položiti svoj dar pod božićno drvo. Zatim će se podiliti pokloni mjesne Hrvatske samouprave, Hrvatski kalendar 2014, ter svi su pozvani na zakipljeno vino, tej pak pečeno.

HRVATSKI ŽIDAN – Po informaciji Petra Horvata, ravnatelja kulturnoga doma, u dotičnom selu 13. decembra, u petak, od 14 uri začeto je održan Božić penzionistov u mjesnom Staračkom domu. Slavljenike je i ovput pozdravio Štefan Krizmanić, načelnik sela, i kulturni program školske dice, a podijeljeno je i oko sto božićnih paketa seoskim umirovljenikom, od starosti 70 ljet. Pod seoskim božićnim drvom će skupa svečevati i židanska dica, 21. decembra, u subotu, od 16 uri u kulturnom domu. Hrvatska i Seoska samouprava i ovo ljetu daruju dicit ispod 14 ljet božićni paket, ukupno 93, u pratnji božićnoga sajma, djelaonice ručne šikanosti i tamburašku glazbu.

POTONJA – U suorganizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, 20–21. prosinca u Potonji se održavaju programi koje povezuje zajedničko ime «Hrvatski Božić» – kažu za Hrvatski glasnik načelnik Tamás Reisz i predsjednik Hrvatske samouprave Jozo Dudaš. Tako 20. prosinca već u jutarnjim satima zainteresirani se očekuju na tradicionalnu potonjsku svinjokolju, a 21. prosinca, s početkom u 16 sati je svečani program. Igrat će se predstava naslova «Uoči Božića». Nastupit će s prigodnim božićnim programom potonjska djeca, a potom KUD Drava iz Lukovišća. Slijedi večera i druženje.

PEČUH – Tradicionalno, muški članovi pečuške KUD-a Tanac već više od dva desetljeća, na čelu s voditeljem Društva Józsefom Szávaieim, u vrijeme došašća, zadnje nedjelje tog razdoblja, obilaze kuće Hrvata u Baranji, Podravini i Bačkoj čestitajući na pastirski način domaćinima nadolazeće ljetu. Hajd'te, braćo, da idemo. / Da darove ponese / Malenome kraljiću, / Našem dragom Božiću. Ovaj prekrasni običaj Tanacovi će pastiri ove godine slaviti 20. prosinca u Čavolju, 21. prosinca u Ati i Podravini, 22. prosinca u Kozaru, Olasu, Kujinju, Udvaru i Pečuhu.

ŽIVE JASLICE

DRUŠTVO HORVATA KRE MURE I KUD SUMARTON
 UAS POVODOM NADOLAZEĆIH BOŽIĆNIH BLAGDANA
 S ISKRENIM SRCEM POŽIVA I OČEKUJE
 22. PROSINCA 2013. U 17 SATI U SUMARTONU U ŽUPNOM DVORU
 NA PREDSTAVU PRIKAZIVANJA ŽIVIH JASLICA
 U PROGRAMU SUDJELUJU PJEVAČKI ZBOROVI IZ FIČEHAZA,
 MLINARACA, SERDAHELA I SUMARTONA

PROGRAM ĆE SE OSTVARI TI UZ FINANCIJSKU POTPORU
 VELEPOSLANSTVA REPUBLIKE HRVATSKE U BUDIMPEŠTI
 I KULTURNE INSTITUCIJE ŽUPANIJE ZAĀA

Budimpeštanski koncert Dječjeg zbora „Srdelice” iz Splita

U budimpeštanskoj crkvi Svetog Mihovila u Vackoj ulici nakon mise na hrvatskome jeziku u nedjelju, 22. prosinca 2013., s početkom u 17 sati, nastupa Dječji zbor „Srdelice” iz Splita. „Srdelice” su već godinama u Splitu i Dalmaciji najveći i najbrojniji dječji zbor koji okuplja mlade žitelje Splita i njegove okolice u dobi od 3 do 14 godina. Od svog osnutka do danas, dakle u svom djelovanju dugom više od dva i pol desetljeća, „Srdelice” su izgradile opsežan, ali prepoznatljiv program. Poznati i priznati autori za ovaj su zbor napisali pregršte pjesama o dječjoj svakodnevnici – igrama i maštanjima, ljubavi prema roditeljima, braći i sestrama, svojim vršnjacima i svojoj domovini Hrvatskoj. Pjesme govore i o Dalmaciji, i to kroz tradicijske narodne skladbe. Znatan dio programa „Srdelica” čine i prigodne crkvene pjesme te one koje obično svrstavamo u naše etnoglazbeno nasljeđe. Dječji zbor „Srdelice” čest je gost raznih pozornica, koncerata, festivala, smotri, susreta u Splitu i diljem Lijepe Naše. Glazbena kritika ovaj je zbor svrstala u sam vrh amaterskoga dječjeg pjevanja. Također u dječjoj diskografiji i drugim vidovima nosača zvuka «Srdelice» su ostavile izvoran trag, što je zacijelo simpatična i dragocjena kockica u golemome hrvatskom kulturnom blagu. «Srdelicama» ravna Jovica Škaro, istaknuti splitski glazbeni djelatnik.

OLAS – Dana 7. prosinca tamošnja Hrvatska samouprava, primjereno adventskoj tradiciji, priredila je večer druženja za Hrvate Šokce iz Olasa i njihove prijatelje. S njima je u programu slavljena bila i Dječja folklorna skupina Čitaonice mohačkih Šokaca.

(Foto: Milan Šakan)

Treće nedjelje došašća misa na hrvatskom jeziku

Uoči treće nedjelje došašća u bolničkoj kapeli u Kaniži 15. prosinca okupili su se pomurski hrvatski vjernici da se zajedno mole u predblagdanskome ozračju.

Misu na hrvatskom jeziku predvodio je velečasni Blaž Horvat

Kapelica se napunila vjernicima iz raznih hrvatskih naselja. Misu je predvodio i ovaj put Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale. Velečasni se obratio vjernicima s mislima adventskog iščekivanja kada se i duhovno pripremamo na Isusovo rođenje, jer najveće svjetlo vjere jest ono koje nam je zasjalo u božićnoj noći. On nas poziva da se nesebičnom brigom, dobrotom, ljubavlju i postojanošću u brizi za bližnje na neki način približimo, zapravo ugradimo u život. Adventsku čaroliju hrvatske mise uzveličao je i koncert kaniškoga Tamburaškog sastava koji je odsviramo adventske i božićne pjesme, na radost svih vjernika.

beta